

Väljaandja:	Riigihalduse minister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	21.07.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 18.07.2020, 2

Kohaliku omaalgatuse programm

Vastu võetud 09.03.2018 nr 15
[RT I, 13.03.2018, 1](#)
 jõustumine 16.03.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
21.02.2020	RT I, 27.02.2020, 13	01.03.2020
16.05.2020	RT I, 20.05.2020, 28	23.05.2020
15.07.2020	RT I, 18.07.2020, 1	21.07.2020

Määrus kehtestatakse [riigieelarve seaduse](#) § 53¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja programmi eesmärk

- (1) Määrus reguleerib kohaliku omaalgatuse programmi (edaspidi *programm*) rakendamist.
- (2) Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.
- (3) Programmi eesmärgi saavutamiseks toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse, tõhusama koostöö tekkesse ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.
- (4) Kui määruse alusel antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, siis järgitakse selle andmisel riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmist reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid, kui need on asjakohased.

§ 2. Terminid

- (1) Asum – linnasisene piirkond.
- (2) Kogukond – mingis piirkonnas elav, ühist toimekeskkonda jagav, teatud sotsiaalsete suhete võrgustikuga seotud inimeste rühm.
[\[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020\]](#)
- (3) Kogukonnateenus – kogukonna käivitatud kohalikule arengule ja töökohtade loomisele orienteeritud jätkusuutlik tegevus uute väärtuste loomiseks kogukonna või tema liikmete jaoks.
- (4) Maakondlik arendusorganisatsioon – kohaliku omavalitsuse üksus või nende ühisasutus, omavalitsuste või omavalitsuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus, kellele maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi *KOKS*) § 6¹ lõike 2 või 3 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ning kellega on vastavalt määruse §-le 3 sõlmitud haldusleping programmi rakendamiseks. Maakondlik arendusorganisatsioon on programmi rakendaja.

(5) Omafinantseering – taotleja või toetuse saaja rahaline panus, mis on kajastatud projekti eelarves. Omafinantseeringu hulka arvatakse ainult projekti elluviimiseks tehtavad abikõlblikud kulud. Toetuse saajale teiste projektide elluviimiseks eraldatud vahendeid ei tohi kasutada omafinantseeringuks, kui ei ole ette nähtud nende eraldamine kohaliku omaalgatuse programmi esitatud projekti tegevuste rahastamiseks.

(6) Üldkulud – toetuse saaja tehtavad kulud, mida ei ole võimalik otseselt seostada projekti konkreetsete tegevustega, kuid mis tagavad toetuse saaja võimekuse projekti ellu viia.

(7) Projekt – kindla eesmärgi saavutamisele suunatud ajas ja ruumis piiritletud ühekordne tegevus või tegevuste kogum, mille tegemiseks toetust taotletakse ja kasutatakse.

(8) Kulugrupp – sisuliselt samaliigiliste kulude kogum eelarves.

§ 3. Programmi rakendamine

(1) Rahandusministeerium (edaspidi *ministeerium*) vastutab programmi üldise koordineerimise, programmi väljatöötamise ja järelevalve korraldamise eest.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(2) Programmi rakendaja maakonnas on maakondlik arendusorganisatsioon, kes muu hulgas menetleb toetuse taotlusi, teeb toetuse väljamakseid ja teostab kontrolli toetuse saaja üle.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(3) Programmi vahendite ja halduskulude maakondliku jaotuse kinnitab riigihalduse minister käskkirjaga.

(4) Programmi rakendatakse kogu Eesti territooriumil.

(5) Ministeerium sõlmib maakondlike arendusorganisatsioonidega halduslepingud, milles sätestatakse programmi vahendite ja halduskulude katmiseks otsustatud vahendite kasutamise tingimused.

(6) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(7) Riigi Tugiteenuste Keskus on programmi rakendaja käesoleva määruse §-s 5 nimetatud ülesannetes.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(8) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

§ 4. Maakondliku arendusorganisatsiooni ülesanded

(1) Maakondliku arendusorganisatsiooni ülesanne programmi rakendamisel on eelkõige toetuse andmise võimalustest teavitamine, hindamiskomisjoni (edaspidi *komisjon*) moodustamine ja hindajate ülesande täitmiseks vajalikul tasemel koolitamine, laekunud taotluste tähtaegne menetlemine, sh taotluste hindamine, taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuste tegemine, vajadusel kohapealse kontrolli teostamise tagamine ja toetuse saajatele taotluste rahuldamise otsuste alusel toetuste väljamaksmise korraldamine.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Maakondlikul arendusorganisatsioonil on õigus delegeerida lepingu alusel programmi rakendamisega seotud ülesandeid, välja arvatud taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise ja toetuse tagasinõudmise otsuste tegemist ning lõikes 4 nimetatud ülesandeid, teisele organisatsioonile või ühingule, kellele laienevad sellisel juhul kõik määruses nimetatud vastava ülesandega seotud maakondliku arendusorganisatsiooni õigused ja kohustused.

(3) Programmi elluviimise käigus tagab maakondlik arendusorganisatsioon taotlejate ja toetuse saajate juhendamise toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes ning taotlejatele infopäevade läbiviimise.

(4) Maakondlik arendusorganisatsioon kontrollib toetuse kasutamist, esitab ministeeriumile aruandluse alusel koostatud ülevaated ja koondaruanded programmi vahendite kasutamise kohta ning edastab soovitusel ja ettepanekud § 3 lõikes 5 nimetatud halduslepingus kehtestatud korras.

§ 5. Riigi Tugiteenuste Keskuse ülesanded

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(1) Riigi Tugiteenuste Keskuse ülesanne on maakondlike arendusorganisatsioonide nõustamine, määruse alusel taotlus-, eelarve- ja aruandevormide ning taotluste hindamismetoodika koostamine, vajaduspõhiselt infopäevade ja koolituste korraldamine maakondlikele arendusorganisatsioonidele ning soovitude ja ettepanekute esitamine ministeeriumile.

(2) Riigi Tugiteenuste Keskus kogub maakondlikelt arendusorganisatsioonidelt neile ette antud vormil aruandeid toetuse kasutamise kohta, koondab need ja kontrollib üle ning teeb vajadusel ministeeriumile ettepaneku järelevalve algatamiseks.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

§ 6. Toetuse andmise meetmed

(1) Programmi viiakse ellu järgmiste meetmete kaudu:

- 1) meede 1 – kogukonna areng;
- 2) meede 2 – elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine.

(2) Meetme 1 (kogukonna areng) kaudu toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse.

(3) Meetme 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) kaudu toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

§ 7. Toetussumma ja omafinantseeringu määr

(1) Maksimaalne toetussumma meetmesse 1 esitatud projekti kohta on 2500 eurot.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(1¹) Maksimaalne toetussumma meetmesse 2 esitatud projekti kohta on 4000 eurot.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Omafinantseeringu minimaalne määr on 10% projekti kogumaksumusest. Omafinantseering peab olema rahaline.

§ 8. Programmi väljundnäitajad ja tulemuse hindamine

(1) Programmi väljundnäitajad on:

- 1) esitatud taotluste arv maakondade lõikes;
- 2) toetatud projektide ja ühenduste arv maakondade lõikes;
- 3) läbi viidud kogukonnaliikmete teadmisi ja oskusi tõstvate või kogukonna identiteeti tugevdavate ürituste (koolitused, infopäevad, külapäevad jmt) ja neis osalejate arv;
- 4) rajatud või korrastatud avalikus kasutuses olevate objektide arv;
- 5) toetatud kogukonnateenuste arv.

(2) Programmi tulemust hinnatakse taotlejate poolt projekti elluviimise aruandes esitatud tagasiside põhjal.

2. peatükk

Toetuse taotlemine, toetatavad tegevused ja abikõlblikud kulud

§ 9. Toetuse taotleja

(1) Toetuse taotlejaks (edaspidi *taotleja*) saavad olla määruse nõuetele vastavad ja avalikes huvides tegutsevad järgmised ühendid:

- 1) mittetulundusühingud, milles liikmena ei osale kohaliku omavalitsuse üksus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole;
- 2) sihtasutused, mis ei ole asutatud kohaliku omavalitsuse üksuse ega riigi osalusel ja mille asutajatest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole.

(2) Avalikes huvides tegutsemine tähendab käesoleva määruse tähenduses, et taotleja tegevused ja nende eesmärgid on suunatud avalikkusele ning taotleja teavitab avalikkust oma tegevusest. Avalikes huvides tegutsemine on tegutsemine taotleja liikmes- või töötajaskonnast laiema sihtgrupi heaks, v.a erivajadustega inimeste heaks tegutsevad ühendid.

(3) Taotlejaks saab olla ühendus, kes tegutseb küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumi huvides, välja arvatud järgmised erandid:

- 1) Tallinna linna puhul toetatakse ainult asumi huvides tegutsevaid ühendusi;
- 2) koguduste puhul toetatakse kogudusi, mis tegutsevad põhikirja järgi koguduse liikmetest laiema sihtgrupi huvides. Erandina toetatakse ka kogudust, mille tegevuspiirkond ajalooliste tegutsemispiiride tõttu ületab maakonna piire.

(4) Maakondlikke ühendusi toetatakse juhul, kui ühendus on maakonnas tegutsevaid ühendusi liitev programmi eesmärki täitev katusorganisatsioon.

(5) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kui taotlejal on tekkinud seadusest tulenev kohustus majandusaasta aruande esitamiseks, peab majandusaasta aruande olema esitatud hiljemalt taotluse esitamise tähtpäeva seisuga;

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

2) paragrahvi 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamise meetme raames esitatud taotluse puhul peab taotleja olema investeeinguobjekti omanik või tal peab olema selle objekti kasutusõigus ja avaliku kasutamise leping vähemalt viieks aastaks, arvates projekti lõppemisest;

3) taotlejal ei ole õigusaktidest tulenevate riiklike maksude võlga või tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummal arvestatud intressi (edaspidi *maksuvõlg*), tema maksuvõlg on väiksem kui 100 eurot või maksuvõlg on ajatatud;

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

4) kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvest või Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest ja toetus on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksed, mille maksetähtaeg on saabunud, tehtud nõutud summas;

5) taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust;

6) taotleja esindajaks ei ole isik, keda on karistatud majanduslasel, ametialasel, varavastasel või avaliku usalduse vastase süüteo eest ja tema karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud;

7) taotlejal, kes on saanud toetust programmi eelnevates taotlusvoorudes, ei tohi olla tähtajaks esitamata aruandeid taotluse esitamise tähtpäeva seisuga.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(6) Taotlejaks ei saa olla:

1) äriühingud;

2) äriühingute (ettevõtjate) liidud;

3) ametiühingud;

4) ameti-, kutse- ja erialaliidud (k.a ühingud, kelle üks põhikirjaline eesmärk on tegutseda ameti-, kutse- või erialaliiduna), kes koondavad ühe ameti, kutse või eriala inimesi ja edendavad nende ameti-, kutse- või erialaoskusi või kaitsevad nende huve;

5) korteri-, aiandus-, suvila- ja garaažiühistud ning muud taolised korteriomandi- ja korteriühistuseaduse või mittetulundusühingute seaduse alusel tegutsevad ühistud;

6) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

7) ühendused, kui nende registrijärgne asukoht on teises maakonnas;

8) ühendused, kui ühenduse tegevuse eesmärgid ja sihtgrupp ületab ühe maakonna piirid, v.a § 9 lõike 3 punktis 2 nimetatud juhul.

(7) Maakondlik arendusorganisatsioon kontrollib:

1) paragrahvi 9 lõike 5 punktides 1, 3 ja 5 kehtestatud nõuetele vastavust avalike riiklike registrite andmete alusel taotluse esitamise tähtpäeva seisuga;

2) paragrahvi 9 lõike 5 punktis 7 nimetatud võlgnevuste puudumist maakondliku arendusorganisatsiooni valduses olevate andmete alusel;

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

3) paragrahvi 9 lõike 5 punktis 2 nimetatud nõuetele vastavust taotleja esitatud lisadokumentide alusel;

4) paragrahvi 9 lõike 5 punktides 4 ja 6 nimetatud asjaolusid taotlusvormis taotleja antud kinnituse alusel.

§ 10. Toetuse taotlemine

(1) Meetmest 1 (kogukonna areng) toetuse taotlemiseks esitatakse taotlus, mis koosneb vastava meetme taotlusvormist ja eelarvevormist. Kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volikirja alusel, tuleb taotlusele lisada ka volikirj.

(2) Meetmest 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) toetuse taotlemiseks esitatakse taotlus, mis koosneb vastava meetme taotlusvormist ja eelarvevormist. Kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volikirja alusel, tuleb taotlusele lisada ka volikirj. Ehitusinvesteeringute puhul tuleb lisada objekti omandi- või kasutusõigust tõendavate dokumentide koopiad, investeeringu objekti avaliku kasutuse lepingu koopia (kui objekt ei ole taotleja omandis), kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalik kinnitus selle kohta, et kohaliku omavalitsuse üksus on kavandatavast investeeringust teadlik ning kas ja millist kooskõlastust või luba see investeering vajab.

(3) Taotlejal on õigus esitada ühes taotlusvoorus kuni kaks taotlust, kuid need peavad olema esitatud toetuse taotlemiseks erinevatest meetmetest.

(4) Taotluse koos nõutud lisadega esitab maakondlikule arendusorganisatsioonile taotleja esindusõiguslik isik elektrooniliselt ja digitaalselt allkirjastatult.

(5) Taotlus tuleb saata maakondliku arendusorganisatsiooni kodulehel märgitud e-posti aadressile hiljemalt taotluse esitamise tähtpäeval kell 16:30.

§ 11. Taotlusvoorud

(1) Ministeerium kuulutab taotlusvooru avatuks ja nimetab taotluste esitamise tähtpäeva teate avaldamisega ministeeriumi veebilehel ning esitab sellekohase pressiteate. Taotlusvooru avamise teade avaldatakse hiljemalt üks kuu enne taotluse esitamise tähtpäeva.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Maakondlik arendusorganisatsioon korraldab programmist toetuse taotlemise võimalustest teavitamise oma veebilehel, ülemaakondlase levikuga ajalehes ja võimalusel maakonna kohalike omavalitsuste veebilehtedel üldjuhul üks kuu enne taotluse esitamise tähtpäeva.

(3) Programmi taotlusvooru avamise teade peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- 1) programmi nimi ja info taotlusvooru avamise kohta;
- 2) info avatud meetmete kohta;
- 3) toetuse saajate sihtgrupi kirjeldus;
- 4) taotluse esitamise tähtaeg ja koht;
- 5) viited lisainfo saamiseks.

(4) Toetust antakse kaks korda aastas avatavate taotlusvoorude kaudu.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

§ 12. Abikõlblikkuse periood

(1) Taotlusvooru abikõlblikkuse periood kestab 12 kuud taotluse esitamise tähtpäevast alates.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(3) Lõikes 1 nimetatud abikõlblikkuse perioodi kestust võib toetuse saaja taotluse alusel pikendada kuni kuue kuu võrra, kui toetuse saajast mitteoleneval põhjusel projekti käigus ilmnenud ootamatu takistuse, eriolukorra või muu erakorralise seisukorra tõttu ei ole võimalik sellest tähtajast kinni pidada.

[RT I, 20.05.2020, 28- jõust. 23.05.2020]

(4) Lõikes 3 nimetatud tähtaja pikendamise taotlus esitada maakondlikule arendusorganisatsioonile hiljemalt kümme tööpäeva enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

[RT I, 20.05.2020, 28- jõust. 23.05.2020]

§ 13. Abikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud on programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud, meetmest toetatavatele tegevustele vastavad, põhjendatud, mõistlikud ja projekti elluviimiseks vajalikud otsesed ja üldkulud.

(2) Meetme 1 (kogukonna areng) abikõlblikud otsesed kulud on:

- 1) töötajate, sh projektijuhhi töölepingu ja käsunduslepingu või töövõtulepingu alusel makstav töötasu ja maksud tööjõukuludelt;
- 2) projekti elluviimiseks juriidiliselt isikult ning FIE-lt vajalike ostetavate teenuste ja toodete kulud;
- 3) ürituse läbiviimiseks vajalikud ja ürituste korraldamisega otseselt seotud nõuetekohaselt dokumenteeritud transpordikulud;
- 4) üritusel korraldatud võistluste ja konkursside auhindade ning tänukirjade valmistamise ja ostmise kulud omafinantseeringu arvelt;
- 5) ürituse toitlustamise ja toidukaupade ostmise kulud omafinantseeringu arvelt;
- 6) info ja teavitustegevusega seotud kulud;
- 7) riiklikud maksud ja lõivud, mis on seotud projekti otseste abikõlblike kuludega ning mis ei ole Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad.

(3) Meetme 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) abikõlblikud otsesed kulud on:

- 1) investeeringute ja soetuste kulud, mis on tehtud kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavatesse avalikus kasutuses olevatesse objektidesse ning kogukonnaliikmetele vajalikesse teenustesse;
- 2) investeeringute ja soetuste kasutusele võtmisega otseselt seotud juriidiliselt isikult ning FIE-lt ostetud teenuste kulud (transpordi-, ehitusteenuse, seadme paigaldamise kulud jmt);
- 3) riiklikud maksud ja lõivud, mis on seotud projekti otseste abikõlblike kuludega ning mis ei ole Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad.

(4) Projekti otsestele kuludele kehtivad järgmised üldtingimused:

- 1) projekti otsesed kulud loetakse abikõlblikeks, kui need on tekkinud taotlusvooru abikõlblikkuse perioodil ja kuludokumentide alusel on ülekanded tehtud hiljemalt abikõlblikkuse perioodile järgneval 15. kalendripäeval;
- 2) kõik projekti otsesed kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt;
- 3) ehitusinvesteeringute, ruumide remontimise, seadmete ja vahendite soetamise kulude puhul peab nende vajalikkus, edasine avalik kasutus ning töökorras hoidmine olema taotluses selgelt kirjeldatud ja põhjendatud;
- 4) üle 1000 euro maksvate tellitud tööde, teenuste ja vara soetamise kulude puhul peavad taotluses olema esitatud kahe võrreldava hinnapäringu tulemused ja valiku põhjendused valitud hinnapäringu või pakkumise kohta;

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

- 5) kulud peavad olema tõendatud algdokumentidega ja nende alusel ülekannete tegemist tõendava pangakonto väljavõttega;
- 6) kulud peavad vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele ja toetuse saaja raamatupidamise siseeeskirjadele;
- 7) kulud peavad olema selgelt eristatavalt kirjendatud raamatupidamises ja vastama Eesti finantsaruandluse standardile.

(5) Projekti eelarves on lubatud üldkuludeks kuni 10% toetusest.

§ 14. Mitteabikõlblikud kulud

- (1) Programmi mitteabikõlblikeks kuludeks loetakse:
  - 1) kulud, mis ei vasta §-s 13 kehtestatud nõuetele;
  - 2) kulud, mis on programmi eesmärgi saavutamiseks mittevajalikud ja ebamõistlikud ning mis ei ole projekti elluviimisega otseselt seotud (v.a juhul, kui need on tehtud üldkuludest);
  - 3) kulud, mis on tehtud toetuse saaja ja temaga seotud isikute huvide konflikti olukorras, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja on esitanud ühenduse üldkoosoleku protokollis selle tehingu tegemise otsustamise või heakskiitmise kohta vastavalt mittetulundusühingute seaduse § 19 lõike 1 punktile 4;
  - 4) kulud, mis toetuse saaja on välja maksnud sularahas;
  - 5) projekti elluviimise seisukohast muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud, näiteks kulud alkoholi- ja tubakatoodetele, pangakaardi hooldustasud, kindlustamiskulud jne;
  - 6) finantskulud, sh intressikulud, viivised ja trahvid;
  - 7) kulud projekti raamatupidamisele, v.a juhul, kui need on tehtud üldkuludest;
  - 8) projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena teistelt juriidilistelt isikutelt, v.a leping FIEga.
- (2) Täiendavalt loetakse meetme 1 (kogukonna areng) mitteabikõlblikeks otsesteks kuludeks:
  - 1) amortisatsioonikulud;
  - 2) esinduskulud ja kingitused;
  - 3) projekti üritustel korraldatud võistluste ja konkursside auhindade ning tänukirjade valmistamise ja ostmise kulud toetuse arvelt;
  - 4) projekti üritustel toitlustamise ja toidukaupade ostmise kulud toetuse arvelt;
  - 5) organisatsioonide, sh rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud;
  - 6) hoonete ja ruumide ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttööde kulud;
  - 7) üle 100 euro maksvate seadmete (sh tööriistad, masinad ja elektroonilised seadmed), mille eeldatav kasutusiga on oluliselt pikem kui projekti elluviimise periood ja mida on võimalik projekti tegevusteks rentida või laenata, soetamise seotud kulud.

3. peatükk

Taotluste menetlemine, vastavuskontroll ja hindamine

§ 15. Taotluse menetlemine

- (1) Taotluste menetlemise aeg on kuni 50 tööpäeva alates § 3 lõikes 8 nimetatud taotluse esitamise tähtpäevast.
- (2) Taotluste menetlemisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades määruses nimetatud täpsustusi. Taotluse menetlus algab taotlusvooru esitatud taotluse registreerimisest maakondliku arendusorganisatsiooni poolt ning lõpeb maakondliku arendusorganisatsiooni otsusega taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.
- (3) Maakondlik arendusorganisatsioon:
  - 1) kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruses esitatud nõuetele;
  - 2) esitab nõuetele vastavad taotlused komisjonile (edaspidi komisjon) hindamiseks;
  - 3) teeb esitatud taotluste kohta otsuse ja teavitab sellest taotlejat.
- (4) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- (5) Otsused teeb ja vormistab maakondliku arendusorganisatsiooni pädev organ.

§ 16. Taotluse nõuetele vastavuse kontroll

- (1) Maakondlik arendusorganisatsioon kontrollib taotlusvormi ja eelarve vormi täitmise nõuetekohasust ning taotleja ja taotluse vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.
- (2) Kui taotluse kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi või tehnilisi puudusi, teavitab maakondlik arendusorganisatsioon sellest taotlejat ning määrab tähtaja ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks. Ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamine ei sisalda võimalust muuta juba esitatud taotlust ja eelarvet sisuliselt. Tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks.
- (3) Puuduste kõrvaldamiseks antakse aega kuni viis tööpäeva. Põhjendatud juhtudel võib maakondlik arendusorganisatsioon taotleja kirjaliku selgituse alusel anda lisa aega kuni viis tööpäeva.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(4) Taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui taotleja vastab kehtestatud nõuetele ja taotlus koos lisadega on nõuete- ja vormikohane.

(5) Taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest:

- 1) taotleja ei vasta §-s 9 kehtestatud nõuetele;
  - 2) taotleja on esitanud taotluse selle esitamise tähtpäevast hiljem;
- [RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 3) taotleja on esitanud taotluse § 10 lõikes 5 sätestatud tähtajast hiljem;
  - 4) taotleja on esitanud taotluse vale meetme taotlus- või eelarvevormil;
  - 5) taotlus ei vasta määruises taotlusele esitatavatele nõuetele, v.a § 16 lõike 2 alusel võimaldatavad täpsustused;
  - 6) taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid, v.a § 16 lõike 2 alusel võimaldatavad täpsustused;
  - 7) taotlusvorm ei ole täidetud nõuetekohaselt või ei ole taotlusvormis täidetud kõik kohustuslikud lahtrid;
  - 8) eelarvevorm ei ole täidetud nõuetekohaselt, eelarvevormil on kohustuslikud väljad täitmata, eelarve seletuskirjas puuduvad kulude kalkultatsioonid, kulud on eelarve seletuskirjas põhjendamata;
  - 9) omafinantseeringu määr on nõutust väiksem;
  - 10) toetust taotletakse maksimaalsest toetuse summast rohkem;
  - 11) taotluses esinenud ebatäpsused ja tehnilised puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata.

(6) Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta teeb maakondlik arendusorganisatsioon rahuldamata jätmise otsuse.

(7) Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse rahuldamata jätmise otsust ei avalikustata maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel.

§ 17. Hindamiskriteeriumid

(1) Taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- 1) projekti eesmärgi vastavus programmi eesmärgile ja projekti tulemuste mõju kogukonna elujõulisuse tugevnemisele;
- 2) projekti vajalikkus kogukonna jaoks ja kogukonnaliikmete kaasatus projekti elluviimisesse;
- 3) projekti tegevuste (valitud lahenduste) sobivus esitatud meetmesse ning põhjendatus ja vajalikkus kavandatud tulemuse saavutamiseks;
- 4) projekti tulemuste finants- ja jätkusuutlikkus;
- 5) projekti eelarve põhjendatus;
- 6) projekti ettevalmistuse kvaliteet, taotleja senised kogemused ja projektijuhi suutlikkus projekti ellu viia.

(2) Riigi Tugiteenuste Keskus koostab taotluste hindamiseks hindamismetoodika, mis sisaldab hindamiskriteeriume, hindamiskriteeriumide osakaalusid ja nende selgitusi, hindamisskaalat kriteeriumide lõikes ja taotluse positiivseks lugemise lävendit, ning teeb hindamismetoodika kättesaadavaks maakondlikele arendusorganisatsioonidele hiljemalt taotlusvooru avatuks kuulutamise ajaks.

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

§ 18. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamine

(1) Maakondlik arendusorganisatsioon moodustab taotluste hindamiseks viieliikmelise komisjoni mille koosseisu on Eesti külaliikumisel Kodukant õigus nimetada kaks liiget. Komisjoni koosseisu ei või kuuluda taotluste menetlemisega (taotluste kontroll ja nõustamine) otseselt seotud isik ega sama maakonna maakondliku arenduskeskuse mittetulundusühenduste konsultant.

(2) Komisjon hindab taotlusi § 17 lõikes 1 nimetatud hindamiskriteeriumide ja § 17 lõikes 2 nimetatud hindamismetoodika alusel. Hindamistulemuste põhjal teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

(3) Komisjonil on õigus teha taotlejale ettepanek jätta projektist mõni tegevus või kulu välja, kui komisjoni hinnangul ei ole see abikõlblik või projekti elluviimiseks ja eesmärgi saavutamiseks vajalik. Komisjon peab ettepanekut sisuliselt põhjendama.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(4) Kui taotleja on nõus komisjoni ettepanekuga tegevuste või kulude muutmiseks ja on allkirjastanud muudetud taotlus- või eelarvevormi, teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku taotluse rahuldamiseks.

(5) Kui taotleja ei ole nõus komisjoni ettepanekuga tegevuste või kulude muutmiseks, teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku jätta taotlus rahuldamata.

§ 19. Taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine

(1) Komisjoni esitatud ettepaneku alusel teeb maakondlik arendusorganisatsioon taotluse menetlemise aja jooksul otsuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) toetuse saaja nimi;
  - 2) projekti nimi ja registreerimisnumber;
  - 3) toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määr;
  - 4) toetuse saaja ja toetuse andja pangarekviisiidid;
  - 5) taotlusvooru abikõlblikkuse algus- ja lõppkuupäev;
- [RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 6) toetuse saaja õigused ja kohustused;
  - 7) toetuse väljamaksmise tingimused;
  - 8) aruande esitamise tähtajad ja kord;
  - 9) toetuse tagasinõudmise tingimused;
  - 10) toetuse saaja toetusele viitamise, projekti tegevuste avalikustamis- ja teavituskohustused;
  - 11) vaidluste lahendamise kord.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse lisaks on esitatud taotlus.

(4) Maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel avalikustatakse rahuldatud taotluste kohta projekti ja toetuse saaja nimi, toetuse maksimaalne suurus.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(5) Taotlejat teavitatakse otsusest elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(6) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse, kui:

- 1) taotlus on tunnistatud nõuetele mittevastavaks;
- 2) paragrahvi 17 lõikes 2 nimetatud hindamismetoodika alusel hinnatud projektide pingereast tulenevalt ei jätku taotlusvoorus enamate taotluste toetamiseks vahendeid;
- 3) taotluse keskmine hinne ei ületa § 17 lõikes 2 nimetatud hindamismetoodikast tulenevat lävendit;
- 4) taotluse hindamise käigus selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid või esinevad asjaolud, mille tõttu taotleja või taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks;
- 5) taotleja ei ole nõus § 18 lõikes 3 nimetatud juhtudel tegevuste või kulude muutmiseга.

(7) Taotluse rahuldamata jätmise otsus peab olema sisuliselt põhjendatud.

(8) Taotluse rahuldamata jätmise otsus koos põhjendusega saadetakse taotlejale elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(9) Kui komisjoni ettepanek on vastuolus käesoleva määrusega, jätab maakondlik arendusorganisatsioon otsuse tegemata ja suunab esitatud ettepaneku koos põhjendusega tagasi komisjonile uuesti hindamiseks.

(10) Kui taotlus ei vasta programmi eesmärgile või on muul viisil vastuolus käesoleva määrusega, võib maakondlik arendusorganisatsioon jätta komisjoni ettepaneku arvestamata ja taotluse rahuldamata. Maakondlik arendusorganisatsioon peab taolist otsust sisuliselt põhjendama. Sellisel juhul tekib õigustoetusele sama meetme hindamise pingereas järgmisel kohal oleval projektil. Kui hindamise pingereas oleva järgmise projekti täies mahus rahastamiseks ei ole piisavalt vahendeid, on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi projekti elluviimiseks vähendatud mahus või kui taolist kokkulepet ei õnnestu saavutada, on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus jätta vabanenud vahendeid taotlusvoorus kasutamata.

4. peatükk Toetuse kasutamine

§ 20. Toetuse väljamaksmine ja toetuse kasutamine

(1) Maakondlik arendusorganisatsioon maksab toetuse selle saajale välja § 19 lõikes 2 nimetatud otsuse alusel kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Kui projekti elluviimisel selgub, et taotluse rahuldamise otsuse lisaks oleva taotlusega kavandatud tegevustes või eelarves on otstarbekas teha muudatusi, välja arvatud lõikes 4 toodud erisus, peab toetuse saaja saama muudatuste tegemiseks maakondliku arendusorganisatsiooni nõusoleku. Eelarves üldkulude osakaalu toetuse saaja suurendada ei tohi.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(3) Toetuse saaja esitab nõusoleku saamiseks maakondlikule arendusorganisatsioonile kirjaliku muudatustaotluse:

1) taotluses fikseeritud kavandatud tegevuste muutmiseks;

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

2) taotluses fikseeritud eelarve muutmiseks, kui eelarve muudatusega soovitakse lisada uut liiki kulusid.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(4) Taotlusega esitatud projekti eelarves nimetatud kulude vahel võib toetuse saaja teha eelarves muudatusi ilma maakondliku arendusorganisatsiooni nõusolekuta tingimusel, et see ei kahjusta projekti elluviimist taotluses kirjeldatud kvaliteedis ning omafinantseering oleks vähemalt kümme protsenti projekti kogumaksumusest.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(5) [Kehtetu -RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(6) Lõikes 3 nimetatud muudatustaotlus maakondliku arendusorganisatsiooni nõusoleku saamiseks tuleb esitada vähemalt kümme tööpäeva enne projekti elluviimise lõppkuupäeva.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

§ 21. Aruande esitamine

(1) Aruande projekti elluviimise kohta esitab toetuse saaja maakondlikule arendusorganisatsioonile elektrooniliselt, vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatule ja § 26 lõike 3 punktis 1 nimetatud vormil ja juhendi kohaselt, hiljemalt ühe kuu jooksul taotlusvooru abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast alates.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(1¹) Põhjendatud juhul võib maakondlik arendusorganisatsioon toetuse saaja kirjaliku taotluse alusel pikendada aruande esitamise tähtaega. Nimetatud taotlus tuleb esitada maakondlikule arendusorganisatsioonile hiljemalt viis kalendripäeva enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Maakondlik arendusorganisatsioon otsustab aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise 40 tööpäeva jooksul aruande laekumisest arvates.

(3) Aruande esitamisel ei nõuta projekti kulusid tõendavate dokumentide esitamist.

(4) Kui aruande kontrollimisel ilmneb aruandes puudusi, teeb maakondlik arendusorganisatsioon ettepaneku kõrvaldada puudused viie tööpäeva jooksul, mille võrra pikeneb aruande menetlemise aeg.

(5) Aruande kinnitamisel ei tohi üldkulude summa suurened ja üldkulude osakaal ei tohi olla suurem kui 10% abikõlblikuks loetud kasutatud toetussummast.

(6) Kui maakondlik arendusorganisatsioon avastab aruandes või projekti elluviimisel olulisi puudusi või eksimusi või ei ole aruanne piisavalt ülevaatlik, nõutakse toetuse saajalt lisaks aruandevormil esitatud aruandele projekti vajalikke lisadokumente või täiendavaid kirjalikke selgitusi ja tõendusmaterjale või teostatakse kohapealne kontroll.

(7) Aruannet ei kinnitata järgmiste asjaolude ilmnemisel:

1) toetuse kasutamisega seotud dokumentide kontrollimisel selgub, et neis on esitatud valeandmeid;

2) toetuse saaja ei ole toetusotsuses ette nähtud tegevusi toetusotsuses sätestatud tähtjaks teinud või toetuse saaja näidatud tegevused ei ole tõendatud;

3) toetuse saaja on jätnud lõikes 4 sätestatud tähtjaks avastatud puudused kõrvaldamata.

(8) Aruande kinnitamata jätmisel teeb maakondlik arendusorganisatsioon toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõudmise otsuse §-de 22 ja 23 alusel.

(9) Maakondlik arendusorganisatsioon teavitab toetuse saajat aruande kinnitamisest või kinnitamata jätmisest vastava otsuse tegemisest arvates viie tööpäeva jooksul elektrooniliselt.

5. peatükk Toetuse tagasinõudmine

§ 22. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) Maakondlik arendusorganisatsioon nõuab eraldatud toetuse osaliselt või täielikult tagasi, kui toetuse saaja rikub määruuses kehtestatud nõudeid või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi.

(2) Maakondlik arendusorganisatsioon nõuab toetuse saajalt toetuse tagasi osaliselt või täielikult, kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamisel.

(3) Muu hulgas nõuab maakondlik arendusorganisatsioon toetuse saajalt toetuse osaliselt või täielikult tagasi, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetust ei ole kasutatud ettenähtud korras ja tingimustel;
- 3) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, mille tulemusena ei ole võimalik tagada määruse § 24 lõike 2 punktis 14 nimetatud toetuse saaja kohustuste täitmist;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamiseks kavandatud tulemusi ei saavutata;
- 5) taotluse rahuldamise otsuse täitmise nõue toetuse kasutamisega kaasneva rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks või rikkumiste tagajärgede kõrvaldamiseks on jäetud tähtpäevaks täitmata;
- 6) taotluse menetlemise, projekti teostamise või aruande menetlemise ajal on toetuse saaja andnud valeandmeid või andmeid varjanud;
- 7) toetuse saaja ei ole täitnud taotluse rahuldamise otsusega talle pandud kohustusi.

(4) Lõike 3 punktis 3 nimetatud juhul esitatakse nõue toetuse tagasimaksmiseks pankrotiseaduse likvideerimis- või pankrotimenetlust reguleerivate sätete alusel.

§ 23. Toetuse tagasinõudmise otsus

(1) Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse 45 kalendripäeva jooksul toetuse tagasinõudmise alustest teadasaamise päevast alates. Põhjendatud juhtudel võib otsuse tegemise tähtaega mõistliku aja võrra pikendada, teavitades sellest toetuse saajat vähemalt viis kalendripäeva enne toetuse tagasinõudmise otsuse langetamise tähtpäeva.

(2) Toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsus (edaspidi *tagasinõudmise otsus*) peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) otsustaja nimi;
- 2) toetuse saaja nimi;
- 3) projekti nimi ja registreerimisnumber;
- 4) tagasinõude faktiline ja õiguslik alus;
- 5) tagasinõutava toetuse summa;
- 6) mitteabikõlblikeks muutunud omafinantseeringu kulude summa;
- 7) tagasinõudmise otsuse täitmise tähtaeg;
- 8) tagasimakse tegemiseks vajalikud rekvisiidid, sealhulgas konto number, kuhu toetuse tagasi peab kandma, ja saaja nimi;
- 9) viivise määr ja selle arvutamise alused;
- 10) otsuse vaidlustamise võimalused;
- 11) tagasinõudmisega seotud muu oluline teave.

(3) Tagasinõudmise otsuse saadab maakondlik arendusorganisatsioon toetuse saajale elektrooniliselt, paludes kinnitust otsuse kättesaamise kohta kolme tööpäeva jooksul. Kui kinnitust ei ole kolme tööpäeva jooksul saadetud, väljastab maakondlik arendusorganisatsioon otsuse väljastusteatega tähtkirjaga.

(4) Projekti eelarve väheneb tagasinõutava toetuse ja mitteabikõlblikeks muutunud omafinantseeringu kulude ulatuses vastavalt projekti kehtiva eelarve proportsioonile.

(5) Tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul kohustuse rikkumisest arvates. Nõude aegumisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seadust.

(6) Kui toetuse saaja tagasinõudmise otsuses ette nähtud tähtpäevaks toetust ei tagasta, peab vastavalt taotluse rahuldamise otsusele toetuse saaja maksma tagasimaksmisele kuuluva toetuse summa jäägilt viivist 0,05% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest.

(7) Kui toetuse saaja ei taga taotluse rahuldamise otsuses nõutud tähtaja lõpuni projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist ja avalikku kasutust taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või sooritab selle vara osas tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eelisseisundi, vähendab maakondlik arendusorganisatsioon tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetuse summat proportsionaalselt ajaga, mille jooksul on alates projekti lõpptähtpäevast vara osas taotluse rahuldamise otsuses nimetatud nõudeid rikutud.

(8) Kui toetuse saaja ei saavuta projekti eesmärgi või saavutab projekti eesmärgid osaliselt, teeb maakondlik arendusorganisatsioon otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise ja toetuse tagasinõudmise määra kohta, kaalutledes otsuse tegemisel tehtud tegevuste mõju eesmärgi saavutamisele. Maakondlikul arendusorganisatsioonil on kohustus valitud määra toetuse tagasinõudmise otsuses põhjendada.

(9) Kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või toetuse saaja on projekti teostamise ajal teadlikult esitanud valeandmeid või varjanud andmeid, on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus nõuda toetus tagasi täies ulatuses.

(10) Kui toetuse tagasinõudmise aluseks olevate asjaolude põhjal ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja selle tulemusena tekkinud kahju suurust ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, nõuab otsustaja toetuse tagasi vastavalt lõigetele 11–13.

(11) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud teavitamise nõudeid ja nimetatud nõuete hilisem täitmine ei ole võimalik, nõuab maakondlik arendusorganisatsioon tagasi 5% tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest.

(12) Kui toetuse saaja ei võimalda kontrolli- või järelevalveõigust omaval isikul teostada kohapealset kontrolli, ei anna nõutud tähtpäevaks kontrollija käsutusse kõiki soovitud andmeid ega dokumente või takistab muul moel tahtlikult kontrollija tegevust, nõuab maakondlik arendusorganisatsioon tagasi kuni 100% tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest.

(13) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ning lõigetes 11 ja 12 ei ole vastavale rikkumisele tagasinõude protsenti sätestatud, nõuab maakondlik arendusorganisatsioon tagasi 5–100% tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest. Maakondlikul arendusorganisatsioonil on kohustus valitud tagasinõude määra toetuse tagasinõudmise otsuses põhjendada.

(14) Toetuse saaja peab tagasinõutava toetuse tagasi maksma 30 kalendripäeva jooksul tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates.

(15) Tagasinõutud toetuse kannab toetuse saaja maakondliku arendusorganisatsiooni arvelduskontole. Toetuse tagastamisel tuleb ära märkida toetuse saaja nimi, projekti nimi, taotluse rahuldamise otsuse number ja toetuse saamise aasta.

(16) Kui toetuse saajalt ei ole võimalik toetust tagasi saada, otsustab edasise tegevuse maakondlik arendusorganisatsioon.

(17) Kõiki toetuse tagasinõudmise, tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisega seotud dokumente tuleb toetuse saajal ja maakondlikul arendusorganisatsioonil säilitada seitse aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates.

6. peatükk

Menetlusosaliste õigused ja kohustused

§ 24. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus:

- 1) saada maakondlikult arendusorganisatsioonilt täiendavat teavet ja nõu toetuse taotlemise ning taotluse rahuldamise otsuse kohta;
- 2) taotleda maakondlikult arendusorganisatsioonilt nõusolekut teha projekti tegevustes või eelarves põhjendatud muudatusi, arvestades § 20 lõikes 3 sätestatud;
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 3) teha vastavalt § 20 lõikele 4 projekti eelarve kulude vahel muudatusi, välja arvatud üldkulude suurendamine.
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]

(2) Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) tagama projekti omafinantseeringu vähemalt 10% ulatuses projekti kogumaksumusest;
- 2) kasutama toetust vastavuses esitatud taotluse ja § 19 lõikes 2 nimetatud otsusega;
- 3) tagastama toetuse maakondliku arendusorganisatsiooni arvelduskontole, kui maakondlik arendusorganisatsioon esitab määruse §-dest 22 ja 23 lähtudes tagasimakse nõude;
- 4) esitama maakondlikule arendusorganisatsioonile selleks ette nähtud vormil, viisil ja tähtaja jooksul nõutud informatsiooni ja aruanded;
- 5) pidama eraldi raamatupidamisarvestust toetuse ja omafinantseeringu kasutamise kohta. Toetuse saaja raamatupidamises peavad projekti kulud ja neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid olema muudest toetuse saaja kuludest ning kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad. Kõik toimingud tehakse panga vahendusel, sularaha arveldused ei ole lubatud;
- 6) esitama projekti taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tegevuste muutmiseks maakondlikule arendusorganisatsioonile kirjaliku muudatustaotluse;
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 7) esitama maakondlikule arendusorganisatsioonile kirjalikult muudatustaotluse projekti eelarvesse kulude lisamiseks;
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 8) esitama punktides 6 ja 7 nimetatud kirjalikud muudatustaotlused maakondlikule arendusorganisatsioonile vähemalt kümme tööpäeva enne projekti lõppkuupäeva;
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 9) võimaldama teostada kohapealset kontrolli ja auditit toetuse ning omafinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja tehtud tööde osas, sealhulgas võimaldama kontrollijal juurdepääsu kõikidesse projektiga seotud ruumidesse ja territooriumidele, mida toetuse saaja omab, rendib või mistahes muul moel kasutab;

- 10) andma kontrollija käsutusse kõik projektiga seotud soovitud andmed ja dokumendid viie tööpäeva jooksul vastava teate saamisest arvates;
- 11) osutama kohapealse kontrolli ja auditi läbiviimiseks igakülgset abi;
- 12) teavitama toetuse kasutamise ja projekti tulemustest avalikkust ja lähtuma projekti tulemustest avalikkuse teavitamisel ning dokumentide ja väljundite tähistamisel maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel kättesaadavast teavitamise juhendist;
- 13) säilitama taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjali seitse aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates;
- 14) tagama projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel viie aasta jooksul taotluse rahuldamise otsuses nimetatud projekti lõppkuupäevast alates ning mitte sooritama selle vara osas tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eeliseisundi;
- 15) informeerima viivitamata kirjalikult maakondlikku arendusorganisatsiooni kõigist esitatud andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas nime, aadressi ning põhimäärusest ja põhikirjast tulenevate või volitatud esindajate muutmise, ühenduse ümberkujundamise, pankrotihoiatuse saamisest, pankroti väljakuulutamise, tegevuse lõpetamise jne. Seda ka siis, kui eelnimetatud muudatused on registreeritud avalikus registris või avalikustatud massiteabevahendite kaudu;
- 16) informeerima viivitamata kirjalikult maakondlikku arendusorganisatsiooni projekti teostamise käigus ilmnenud projekti negatiivse tulemuse suurest tõenäosusest või vältimatusest ja projekti edasise jätkamise kaheldavast otstarbekusest;
- 17) kui projekt on ellu viidud eelarves kavandatud väiksemate kuludega, tagastama kasutamata jäänud toetuse maakondliku arendusorganisatsiooni väljastatud aruande kinnitamise otsuse alusel taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud maakondliku arendusorganisatsiooni arvelduskontole. Kui toetusest jääb kasutamata vähem kui 10 eurot, siis kasutamata jäänud toetuse osa ei tagastata;
- 18) tagastama maakondliku arendusorganisatsiooni arvelduskontole proportsionaalse osa toetusest, kui omafinantseering väheneb alla nõutud 10%. Pärast ümberarvestust ja tagasikandmist peab projekti omafinantseering olema vähemalt 10% ja toetus mitte rohkem kui 90% projekti kogumaksumusest.

§ 25. Maakondliku arendusorganisatsiooni õigused ja kohustused

(1) Maakondliku arendusorganisatsiooni õigused ja kohustused ministeeriumi ning teiste menetlusosaliste suhtes lepivad kokku määruse alusel sõlmitavas halduslepingus.

(2) Muu hulgas on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus:

- 1) nõuda taotlejalt projekti kohta selgitusi ja lisainformatsiooni ning projekti tegevuste ja kulude kohta mistahes täiendavate andmete ja dokumentide esitamist;
- 2) teostada kohapealset kontrolli toetuse ning omafinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja tehtud tööde osas;
- 3) nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui ilmneb, et toetust ei ole kasutatud sihtotstarbeliselt;
- 4) saada Riigi Tugiteenuste Keskuselt nõu küsimustes, mis puudutavad programmdokumendi rakendamist ja Riigi Tugiteenuste Keskuse koostatud materjalide (vormid, hindamismetoodika) oma töös kasutamist.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(3) Muu hulgas on maakondlik arendusorganisatsioon kohustatud:

- 1) teavitama toetuse andmise võimalustest;
- 2) avaldama hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks oma veebilehel taotlus-, eelarve- ja aruandevormid ja hindamismetoodika ning juhendid vormide täitmise kohta;
- 3) tegema hiljemalt kaks nädalat enne komisjoni koosseisu otsustamist Eesti külaliikumisele Kodukant ettepaneku kahe liikme nimetamiseks komisjoni liikmeks;
- 4) moodustama komisjoni, tagama hindajate ülesande täitmiseks vajalikul tasemel koolitamise ning avalikustama komisjoni koosseisu oma veebilehel hiljemalt taotluste esitamise tähtpäevaks;
[RT I, 27.02.2020, 13- jõust. 01.03.2020]
- 5) juhendama taotlejaid ja toetuse saajaid toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes;
- 6) korraldama taotlejatele infopäevi iga taotlusvooru eel ja hiljemalt kaks nädalat enne taotluse esitamise tähtpäeva;
- 7) võimaldama Riigi Tugiteenuste Keskusel osaleda taotluste hindamiseks moodustatud komisjoni istungitel;
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]
- 8) võimaldama Riigi Tugiteenuste Keskusel osaleda maakondlike arendusorganisatsioonide poolt taotlejatele korraldatavatel infopäevadel;
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]
- 9) teavitama Riigi Tugiteenuste Keskust komisjoni istungite ja taotlejatele korraldatavate infopäevade toimumisest vähemalt 14 päeva ette;
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]
- 10) teavitama toetuse saajaid viivitamata toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides tehtud muudatustest;
- 11) korraldama taotlusvoorude taotluste vastuvõtmise ja registreerimise, menetlema taotlusi, tegema taotluse rahuldamise otsused ja kontrollima toetuse kasutamist;
- 12) võimaldama taotlejal tutvuda menetluse käigus tema projekti kohta kogutud dokumentidega;
- 13) esitada Riigi Tugiteenuste Keskusele programmi rakendamise kohta aruandeid ja informatsiooni § 3 lõikes 5 nimetatud lepingus kokku lepitud vormil, viisil ja tähtaegadel;
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

- 14) avaldama 30 päeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel informatsiooni toetatud projektide kohta;
- 15) esitada ministeeriumile andmed taotluse rahuldamise otsuste kohta § 3 lõikes 5 nimetatud lepingus kokku lepitud vormil, viisil ja tähtaegadel;
- 16) kandma toetuse saajatele taotluse rahuldamise otsuses ette nähtud toetusvahendid;
- 17) nõudma välja makstud toetuse osalist tagastamist, kui toetuse saaja omafinantseering väheneb alla 10%;
- 18) mitte avaldama taotleja kohta teistele taotlejatele ega kolmandatele isikutele menetluse käigus saadud informatsiooni ega dokumente, välja arvatud õigusaktides sätestatud juhtudel;
- 19) esitada ministeeriumile andmed kinnitatud ja kinnitamata aruannete ning toetuse saaja poolt kasutamata jäänud toetuse kohta § 3 lõikes 5 nimetatud lepingus kokku lepitud viisil ja tähtaegadel;
- 20) esitada ministeeriumile info laekunud vaiete ja koostatud vaideotsuste kohta viie tööpäeva jooksul vaide esitamisest või vaideotsuse koostamisest arvates;
- 21) esitada ministeeriumi nõudmisel muud informatsiooni programmi elluviimise kohta.

§ 26. Riigi Tugiteenuste Keskuse õigused ja kohustused

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

- (1) Riigi Tugiteenuste Keskusel on õigus:
  - 1) osaleda taotluste hindamiseks moodustatud komisjoni istungitel;
  - 2) osaleda maakondlike arendusorganisatsioonide poolt taotlejatele korraldatavatel infopäevadel;
  - 3) teha toetust saanud ühenduste juures kohakülastusi, et tutvuda elluviidava projektiga;
  - 4) esitada ministeeriumile programmi rakendamisega seotud soovitusi ja ettepanekuid;
  - 5) saada ministeeriumilt juhiseid ja abi oma tegevuste elluviimisel;
  - 6) nõuda ja saada maakondlikelt arendusorganisatsioonidelt programmi rakendamisega seotud informatsiooni ja materjale §-s 5 nimetatud ülesannete täitmiseks.
- (2) Riigi Tugiteenuste Keskus on kohustatud:
  - 1) koostama ja kooskõlastama ministeeriumiga taotlus-, eelarve- ja aruandevormid, hindamismetoodika ja juhendid vormide täitmise kohta ning tegema need ja muud asjakohased materjalid kättesaadavaks maakondlikele arendusorganisatsioonidele hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks;
  - 2) vajaduspõhiselt korraldama infopäevi ja koolitusi maakondlikele arendusorganisatsioonidele ning esitada soovitusi ja ettepanekuid ministeeriumile;
  - 3) nõustama maakondlikke arendusorganisatsioone küsimustes, mis puudutavad programmdokumendi rakendamist ja Riigi Tugiteenuste Keskuse koostatud materjalide (vormid, hindamismetoodika) oma töös kasutamist;
  - 4) koguma, koondama ja kontrollima maakondlike arendusorganisatsioonide aruandeid jooksva aasta programmi rakendamise kohta maakonnas;
  - 5) maakondlike arendusorganisatsioonide aruannete alusel esitada ministeeriumile üks kord aastas koondaruande programmi rakendamise kohta;
  - 6) teavitama ministeeriumi oma ülesannete täitmise käigus tuvastatud määruse tingimuste rikkumisest ja vajadusel esitada põhjendatud ettepaneku järelevalve algatamiseks.

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

7. peatükk Vastutus, vaidemenetlus ja järelevalve

§ 27. Maakondliku arendusorganisatsiooni ja Riigi Tugiteenuste Keskuse vastutus

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

- (1) Maakondlik arendusorganisatsioon ja Riigi Tugiteenuste Keskus vastutavad määruses sätestatud kohustuste täitmise eest.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]
- (2) Kohustuste täitmata jätmise korral vastutavad maakondlik arendusorganisatsioon ja Riigi Tugiteenuste Keskus riigivastutuse seaduses sätestatud korras.
[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

§ 28. Vaiete lahendamine

Taotleja võib maakondliku arendusorganisatsiooni otsuse peale esitada vaide. Otsusele esitatud vaide vaatab haldusmenetluse seaduses sätestatud korras läbi maakondlik arendusorganisatsioon.

§ 29. Järelevalve programmi rakendamise üle

(1) Ministeeriumil on õigus programmi rakendamise üle teostada järelevalvet. Järelevalve käigus võib ministeerium kontrollida maakondliku arendusorganisatsiooni või Riigi Tugiteenuste Keskuse määruses sätestatud kohustuste täitmist.

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(2) Ministeeriumil on õigus nõuda maakondlikult arendusorganisatsioonilt või Riigi Tugiteenuste Keskuselt järelevalve käigus selgitusi, dokumente ja muid materjale. Saadud dokumendid ja materjalid tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks vastavalt avaliku teabe seaduses sätestatule.

[RT I, 18.07.2020, 1- jõust. 21.07.2020]

(3) Järelevalve käigus võib ministeerium teha ettepaneku täita kohustus, anda välja nõuetekohane haldusakt või menetleda taotlust vastavalt haldusmenetluse seaduses ja määruses sätestatule.